

Recenzent prof. dr hab. Grażyna Flicińska-Panfil
Wydział Kompozycji, Dyrygentury, Wokalistyki, Teorii Muzyki i Edukacji Artystycznej
Instytut Wokalistyki
Akademia Muzyczna im. I.J.Paderewskiego w Poznaniu
dziedzina: sztuki
dyscyplina: sztuki muzyczne
sporządzono na podstawie zawartej umowy o dzieło z przekazaniem praw autorskich

Poznań, 17 lipca 2025 roku

**RECENZJA W POSTĘPOWANIU DOKTORSKIM
w sprawie nadania stopnia doktora w dziedzinie sztuki
w dyscyplinie artystycznej - sztuki muzyczne
LU KANG**

Zleceniodawca recenzji:

Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina w Warszawie w związku z wszczęciem przez Radę Dyscypliny Artystycznej postępowania w sprawie nadania doktoratu w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie artystycznej - sztuki muzyczne.

Zalecenie podjęte na podstawie ustawy z dnia 26 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2023 r. poz. 742 z późniejszymi zmianami).

Dotyczy:

Wniosku pani Lu Kang do Rady Dyscypliny Artystycznej Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie o przeprowadzenie postępowania w sprawie o nadanie stopnia doktora w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie - sztuki muzyczne.
UMFC powierzył mi wykonanie w ramach prowadzonej działalności naukowej dzieła w postaci sporządzenia autorskiej recenzji dotyczącej rozprawy doktorskiej.

OCENA PRACY DOKTORSKIEJ

Praca doktorska pani Lu Kang zatytułowana jest „**Porównanie sylwetek postaci kobiecych z «dołów społecznych» w operach W. A. Mozarta i w operach chińskich - na przykładach wybranych ról sopranowych**”. Praca składa się z dzieła artystycznego zarejestrowanego na nośniku elektronicznym oraz opisu tegoż dzieła stanowiących łącznie pracę pod wyżej wymienionym tytułem. Promotorem pracy doktorskiej pani Lu Kang jest prof. dr hab. Ryszard Cieśla. Pani Lu Kang na fortepianie akompaniują Beata Szebesczyk w ariach Mozartowskich i Walentyna Kudriavtseva w ariach chińskich. Nagranie zrealizowano w 2023 roku w Sali Kameralnej Filharmonii Narodowej w Warszawie a reżyserem nagrania była Ewa Lasota.

Dzieło artystyczne składa się z dwunastu arii; sześciu Mozarta i sześciu kompozytorów chińskich.

Dzieło obejmuje następujące arie:

Wolfgang Amadeus Mozart

1. „*Venite, inginocchiatevi*” - aria Zuzanny z II aktu opery *Le nozze di Figaro*
2. „*Dhe vieni non tardar*” - Maria Zuzanny z IV aktu opery *Le nozze di Figaro*
3. „*Batti, batti o bel Masetto*” - aria Zerliny z I aktu opery *Don Giovanni*
4. „*Vedrai, carino*” - aria Zerliny z II aktu opery *Don Giovanni*
5. „*In uomini, in soldati*” - aria Despiny z I aktu opery *Così fan tutte*
6. „*Una donna a quindici anni*” - aria Despiny z II aktu opery *Così fan tutte*

Chińska opera:

1. „*Północny wiatr wieje*” (*Bei feng chui*) - aria Xi'er z I aktu opery *Białowłosa dziewczyna* (*Bai mao nu*)
2. „*Nienawiść niczym góra, smutek jak morze*” (*Hen si gaoshan chou si hai*) - aria Xi'er z IV aktu opery *Białowłosa dziewczyna* (*Bai mao nu*)
3. „*Och znowu się ściemnia*” (*Ai, tian you hej le*) - aria Jinzi z I aktu opery *Pustkowie* (*Yuanye*)
4. „*Ach, mój Hu*” (*Ah, wo de hu zi ge*) - aria Jinzi z II aktu opery *Pustkowie* (*Yuanye*)
5. „*Ballada o kanale*” (*Yunhe yao*) - aria Shui Honglian z II aktu opery *Ballada o kanale* (*Yuanhe yao*)
6. „*Qin Sheng, czy wszystko w porządku?*” (*Qin sheng a, ni hai hao ma?*) - aria Shui Honglian z IV aktu opery *Ballada o kanale* (*Yuanhe yao*)

Wybór arii z oper Mozarta i chińskich oper leży w najbliższym kręgu zainteresowań doktorantki. Prezentuje ona dwanaście arii, sześć z twórczości operowej Mozarta i sześć arii z oper kompozytorów chińskich. Wybrane przez doktorantkę opery, postacie i arie prezentują role z t.z. „dołów społecznych”. Barwa głosu pani Lu Kang wpisuje się w brzmienie głosu predestynującego do wykonawstwa nagranych przez nią arii. Dźwięczność głosu śpiewaczki scala się z wymaganą estetyką. Frazowanie łączy się z ogromną emocjonalnością i właściwą interpretacją oraz dramaturgią kreowanych przez doktorantkę postaci. Te atuty świadczą o dużych umiejętnościach technicznych artystki. Pani Lu Kang z dużą swobodą i sprawnością techniczną wykonuje wszystkie frazy w całej tessiturze. Głos prowadzony jest na elastycznym i właściwym oddechu oraz osadzony w dobrym miejscu pozycji głosu. Doktorantka z dużą swobodą posługuje się dynamiką głosu, od subtelnej piany po okrągłe forte. Słyszymy śpiewaczkę obdarzoną wyjątkową osobowością wykonawczą przez co dzieło muzyczne zyskuje wyjątkowy kształt i wybitne walory. W szczególności zachwyciły mnie arie chińskich kompozytorów. Wykonane są one estetyką śpiewu klasycznego z wyraźnym jednak wybrzmieniem w barwie głosek chińskich. Odnosząc się do dzieła artystycznego i jego kunsztu wykonawczego nie można pominąć ogromnego wkładu partii fortepianu w wykonaniu pań Beaty Szabeszyk i Walentyny Kudriavtsevy. Umiejętności wykonawcze doktorantki poparte są imponującą wiedzą zawartą w opisie dzieła artystycznego.

Istotę dla właściwego odbioru dzieła artystycznego doktoranta stanowi jego opis w postaci pisemnej rozprawy doktorskiej. Praca ta spełnia wszelkie wymogi pracy naukowej. Całość zawarta jest na 263 stronach. Doktorantka w sposób kompetentny i wnikliwy przedstawia tezy badawcze jak i podaje sposób ich dowodzenia. Praca składa się ze wstępu, pięciu obszernych rozdziałów, podsumowania i bibliografii. W pracy nie jest ujęte tłumaczenie w języku angielskim. Konstrukcja pracy w tym rozdziałów jest opracowana wzorcowo. Przykłady nutowe i tabelki z tłumaczeniami są czytelne i przejrzyste.

We **wstępie** autorka uzasadnia wybór tematu. Uważa, iż temat jest ważny w kontekście historycznym, kulturowym, dramaturgicznym, muzycznym i stricte w aspekcie partii wokalnych na przykładzie postaci kobiet z niższych warstw społecznych w kompozycjach Mozarta oraz twórców chińskich. Wybór oper i wybranych postaci jest reprezentatywnym przykładem dla rozwoju tego gatunku.

Pierwszy rozdział zatytułowany jest *Twórczość operowa Mozarta a opera chińska*. Autorka uzasadnia wybór postaci arii do swojego dzieła artystycznego. W rozdziale tym ukazano twórczość operową Mozarta w odniesieniu jego podróży. Odnajdujemy ciekawy podrozdział dotyczący stylu kompozytorskiego zarówno w twórczości operowej jak i instrumentalnej. Drugi podrozdział analogicznie dotyczy tych samych aspektów w rozwoju opery w Chinach.

Rozdział **drugi** zatytułowany jest *Postacie kobiet z niższej klasy społecznej w operach Mozarta*. Autorka wybrała trzy reprezentatywne postaci kobiet z oper Mozarta. Są to: Zerlina z opery *Don Giovanni*, Despina z opery *Così fan tutti*, i Zuzanna z opery *Le nozze di Figaro*. Doktorantka skupia się na dogłębnej analizie postaci i arii na dwóch poziomach: strukturze muzycznej i technice wokalne.

Analogiczny rozdział **trzeci** zatytułowany *Postacie kobiece z niższych klas społecznych w operach chińskich* dotyczy następujących partii kobiecych: Shui Honglian z opery *Ballada o kanale*, Xi'er z opery *Białowłosa dziewczyna* i Jinzi opery *Pustkowie* z repertuaru chińskiego. Opera *Pustkowie* jest autorstwa Jin Xiang, *Ballada o kanale* Yin Kinga a *Białowłosa dziewczyna* jest kompozycją wielu autorów: Ma Ke, Zhanga Lu, Qu Wei, Chen Zi, Liu Chi. Autorka analizuje postaci i arie w kontekście struktury muzycznej i techniki wokalne.

W rozdziale **czwartym** autorka dokonuje analizy porównawczej między operami Mozarta i chińskimi w aspekcie kreacji postaci kobiecych z niższych warstw społecznych. Analiza dotyczy i obejmuje różnice i podobieństwa w strukturze muzycznej, partiach wokalnych oraz w warstwie ekspresji emocjonalnej.

W rozdziale ostatnim, **piątym** doktorantka analizuje praktyki wykonawcze wybranych arii w operach chińskich w kontekście ról kobiecych w operze chińskiej oraz strategię przyszłego rozwoju i komunikacji chińskiej sztuki operowej. Dokonuje własnej analizy i sugestii badawczej w odniesieniu do obecnego statusu chińskiej opery od czasów utworzenia CNF oraz przyszłego rozwoju i rozpowszechniania chińskiej opery.

Jak sama autorka pisze w zakończeniu praca ta dała jej lepsze zrozumienie formy i treści danych dzieł. Pogłębiły wiedzę z zakresu teorii i praktyki wokalne pozwalając rozwijać umiejętności zawodowe oraz urzeczywistnienie idei poznania, odczucia i doskonalenia interpretacji roli.

Praca doktorska pani Lu Kang jest bardzo ciekawa, napisana z dogłębną znajomością przedmiotu badań. Doktorantka w swej dociekliwości naukowej jest bardzo rzetelna a problematyka zawarta w niniejszej pracy została opracowana z wielką wnikliwością. Umiejętnie korzystała z bogatej bibliografii w tym z monografii, artykułów, prace dyplomowych i źródeł internetowych. Dokonana analiza procesu badawczego wpłynęła na rozwiązanie najważniejszych zagadnień rozprawy doktorskiej. Tytuł rozprawy jest tożsamy z treścią opisu a założony cel artystyczny został rzetelnie udokumentowany w sposób przejrzysty i czytelny.

Rozprawa doktorską spełnia wszelkie wymagania pod kątem merytorycznym jak i edytorskim zgodnie ze standardami. Autorka wykazała się ogromną dociekliwością i największym zaangażowaniem zarówno w sferze badań, jak i przy formowaniu wniosków. Sposób ujęcia tematu, skrupulatność w sferze dokumentacji naukowej świadczą o wyjątkowych walorach tej pracy i są godne najwyższej oceny.

KONKLUZJA

Przedstawiony zapis dzieła artystycznego oraz jego opis stanowią ciekawy materiał zarówno w aspekcie wykonawczym i teoretycznym.

Stwierdzam, że praca doktorska pani **Lu Kang** poprzez swój twórczy i naukowy charakter stanowi ciekawe i wszechstronne kompendium wiedzy na badany temat i wkład w rozwój dyscypliny artystycznej sztuki muzyczne, jak również w dziedzinie sztuki.

Wobec powyższego stwierdzam, że doktorantka wykazała się wiedzą do prowadzenia samodzielnej pracy artystycznej. Rozwiązała założenia zagadnienia artystycznego i spełniła tym samym wymagania ustawy w dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. Z 2023 r. Póz. 742 z późniejszymi zmianami).

W związku z powyższym wnoszę o przyjęcie przedstawionej pracy doktorskiej pani Lu Kang.

prof. dr hab. Grażyna Flicińska-Panfil